

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

13. An Confessarius possit imponere sub pœnitentia, quod Sacra
Eucharistia non suscipiatur? Ex quo etiam deducitur, an expediat Prælatos
Religionum privare susceptione Eucharistiæ suos subditos causa ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

entre Confessores. Ita ille, & ante illum Filiucius tom. 1. tract. 8. c. 2. n. 37. & Fagundez pr. 2. lib. 9. cap. 3. num. 11. Henriquez lib. 5. de Penit. c. 2. n. 5. & Suarez tom. 4. disp. 38. sentent. 3. n. 2. qui citat Paludanum, Sotum, Victoriam, Ledefnam, & alios. Et ratio est, quia Sacerdos imponendo in tali pacto poenitentiam ligat, & soluit; ligat quidem, quatenus necessitatem huius poenitentiae imponit, non simpliciter, sed ad hunc finem, consequendi ex opere operato remissionem poenae per hoc Sacramentum: soluit autem, quatenus facienti talem poenitentiam, commutat poenam purgatorij in faciliorem poenam, quae per se, & sine virtute clavium necessaria esset. Vnde ex his colligitur pro praxi, vt optime obseruat Villalobos *ubi supra*, quod optimi Confessarii semper in ab-
 lutione deberent addere illa verba, *quidquid boni egeris, aut mali sustinueris, &c.* Ex his etiam inferitur eum Fagundez *ubi supra*, cap. 5. n. 1. quod non requiritur semper, vt Confessarius iniungat opus in particulari, sed sufficit si dicat, praesertim personis spiri-
 tualibus. Impono tibi poenitentia quidquid hodie, vel hac hebdomada, vel mense boni feceris.

Sup. hoc la-
 tissime supra
 in Ref. 7. & in
 caeteris alijs
 Ref. & 66.
 eius pume
 not.

Sup. hoc in-
 fra in Ref. 37.
 §. Nota quod
 to, & in Ref.
 45. Nota Pas-
 qualigum.

3. Notandum est etiam hic obiter contra eundem Turrianum *dub. 3.* Vasquez, & Martinum Ledefnam, posse poenitentiam ex voluntate tamen Confessarii, & ex iusta causa per alium impleri, & suum effectum ex opere operato in eo, pro quo impletur, sortiri, quia hoc modo impletur semper intelligitur actus personalis poenitentis, quatenus ad illius petitionem, & preces fit, & vt sic potest esse suo modo pars Sacramenti suscepti, & hoc debet fieri à Confessario à principio, quando imposuit poenitentiam, & in actu confessionis. Et ita hanc sententiam docent Fagund. *prax. 2. lib. 9. c. 4. n. 12. & 13.* Filiuc. *ubi supra*, n. 58.

RESOL. XII.

An aliquando sit conueniens imponere poenitentiam implendam per opus alias preceptum?
 Et an, si Sacerdos imponat ieiunium absolute, satisfaciat poenitens per ieiunium, per quod aliunde tenetur?
 Et quid, si Confessarius precipiat, vt in diebus festis dua Missa audiantur, vel quando elemosyna iniuncta sit, an intelligendum sit, Missam, quae in precepto est, & elemosynam quomodocumque factam, etiam comprehendere velle? Ex part. 3. tract. 4. Refol 83; alias 84.

Sup. hoc in-
 fra in Ref. 37.
 §. Notandum
 secundo.

§. 1. **D**idacus Nugnus in *addit. ad 3. p. q. 15. art. 1. disp. 2. concl. 2.* docet id non esse conueniens, & Confessorem imponentem talem poenitentiam peccare venialiter, si confessio sit de venialibus; & mortaliter, si confessio sit de mortalibus, & probat hanc opinionem tribus argumentis.

2. Sed contrariam sententiam prorsus tenendam esse existimo, quam aduersus Nugnum tenet nouissimè Turrianus de *Penitent. disput. 37. dub. 2.* Suarez, Vasquez, Henriquez, quibus ego addo Layman in *Theolog. moral. lib. 5. dub. 6. cap. 15. num. 10.* Villalobos in *summ. tom. 1. tractat. 8. cap. 2. num. 46.* Fagundez *pr. 2. lib. 9. cap. 5. num. 8.* Thomam à Iesu in *el Tribunal de la Consciencia, tract. 2. c. 2.* asserentes, posse hoc expedire vt saltem ex parte aliquid poenitentiae imponatur per opus preceptum implendum, considerata poenitentis dispositione, & infirmitate. Et certe cum opus precepti sit satisfactorium, atque aded possit per illud perfici Sacramentum, & opus eleuans vt sit satisfactio sacramentalis, non apparet quare non possit aliquando à Confessore iniungi iuste virtute clavium.

3. Notandum est tamen hic non debere imponi regulariter pro satisfactione sacramentali opera debita precepto aliquo. Vnde inferitur, quòd si Sacerdos imponat ieiunium absolute, non satisfaciet poenitens per ieiunium ad quod aliunde teneretur, mens enim, & intentio Sacerdotis in hoc casu est prescribere ieiunium plenè liberum, nisi ex verbis Confessarii, vel rei circumstantis contrarium colligi possit. Puta si Confessarius praecipiat, vt diebus festis dua Missa audiantur, intelligendus est, Missam, quae in precepto est, etiam comprehendere velle. Item si cui certa elemosyna iniuncta fuit, si satisfacit etiam, dando extremè indigenti. Cum enim casus iste extraordinarius sit, & raro contingens, non videtur Confessarius eum excludere voluisse, ne alioquin poenitens nimis fortasse grauetur duplicem elemosynam dando. Et sic docet Petrus Fay de *penit. in addit. ad 3. part. q. 15. art. 1. disp. 2. concl. 1.* Layman in *Theol. moral. lib. 5. tract. 6. c. 15. n. 10.* Coninch de *Sacram. disp. 10. dub. 8. n. 69.* & alij *ubi supra*, quidquid in contrarium asserat Sotus in *4. dist. 1. c. quæst. 2. artic. 1. in fine*, vbi sic distinguit. Si obligatio faciendi elemosynam superuenit post confessionem, sufficit illa elemosyna ad implendam obligationem poenitentis; secus si antecessit. Sed hanc distinctionem merito impugnant Suarez, Turrianus, & Fagundez. Nam quid quæso refert; quòd obligatio antecedit, vel subsequatur.

RESOL. XIII.

An Confessarius possit imponere sub poenitentia, quod sacra Eucharistia non suscipiatur?
 Ex quo etiam deducitur, an expediat Prelates Religionum priuare susceptione Eucharistiae suos subditos causa illos mortificandi; nec id expediat Confessarius erga suos poenitentes?
 Et docetur, quod Communiones, quae ex consuetudine praescriptae sunt fieri, potest Praelatus imperare; quae vero praescriptae non sunt, non possit iubere quia ad id, quod est super Regulam, non potest obligare.
 Etiamque notatur, quod sumptio Eucharistiae possit imponi sub poenitentia, sed eam acceptare non tenetur poenitens. Ex part. 3. tract. 4. Ref. 114. alias 115.

§. 1. **H**æc quaestio nostris temporibus fuit in Hispania inter viros doctos summo opere agitata, & affirmatiuum sententiam docuit Salazar *tract. de frequent. commun. cap. 14. §. 1.* vbi sic asserit. *El sentimiento de la Iglesia vniversal es y ha sido siempre, que el Confessor puede imponer por penitencia la dilacion de la Comunión si ay iustas causas para ello, y que muchas vezes la suele auer. No puedo citar por esta sentencia ninguno en particular, porque nadie la ha tratado en terminos; & post multas rationes, quas adducit, tandem sic concludit. Se collige claramente que aunque en la especulacion podamos tener diuersos paraceros, però en quanto à la pratica todos hemos de conuenir en que el penitente à quien su Confessor le mandare en penitencia de sus culpas, que no conuulgue, siempre estara obligado à obedecerle. Porque el dicho Confessor para dar la penitencia es superior, y la que le impone es siguiendo opinion probable, y assi aunque para las escuelas sea este punto de controuersia de argumento y disputas, para los poenitentes, no es materia de duda ni consultacion. Ita ille.*

2. Sed his non obstantibus contrariam sententiam docet Sancius in *selectis, disputat. 33. per totam*, quia cessatio operis virtutis nullius est entitatis, nec penalitatis materialis requiritur ad Sacramentum, & consequen-

consequenter nec meriti, nec satisfactionis, in addit. num. 2. 1. quod Confessarius iniungens sub poenitentia non sumptionem Eucharistiae, aduersatur Concilio Tridentino, & Cardinalium declarationi. Deinde num. 2. 1. §. 23. varios textus explicat, in quibus decernebatur delinquentes priuandos fore per aliquod tempus communionem in poenam sui delicti, & resoluunt ex dictis decretis, non posse sumi argumentum, quod possit Confessarius imponere sub poenitentia cessationem sumptionis Eucharistiae. Ex hac & multis aliis rationibus, quas ibi adducit Sancius, notat primo in disp. 30. num. 5. quod non expedit Praelatis Religionum priuare susceptione Eucharistiae suos subditos causa illos mortificandi, nec id expedit Confessariis erga suos poenitentes, quia de se minus bonum mortificatio adducit subdito, quam susceptione Eucharistiae. Secundo notat, quod poenitens purus a mortali, sequens consilium Confessarij ventantis communionem sine praecauendi peccata venialia, vel imperfectiones, licite agit, & meretur melius tamen egisset, si communicasset contra huiusmodi consilium, aliorum Doctorem opinionem sequens, dicentium non esse amplectendum in illo euentu; quia ex communionem plura nascerentur bona, quam ex abstinentia. Et quamuis per accidens contingat ob negationem Eucharistiae curare magis poenitentem cauere peccata venialia, non ob id expedit illam denegare; quia quae per accidens eueniunt possunt etiam non euenire, & alias iam habet poenitens, vt dum mundus sit a mortali, sibi non negetur Eucharistia. Vnde poenitens non habens conscientiam peccati mortalis, non tenetur obedire ex praeccepto Confessario praecipiente, ne communiect ob finem acquirendi emendationem venialium, vel imperfectionum. Iurisdictione namque Confessarij non se extendit ad negandam Eucharistiam. Et tandem tertio notat quod supio Eucharistiae absolute potest imponi sub poenitentia, quia est actus virtutis Religionis, non tamen tenetur illam acceptare poenitens, quia grauius non potest acceptare opus quod adimplendum sit in statu gratiae, & status poenitentis non est aliquid materiale, & sensibile, & consequenter non potest rationem poenitentiae intrare. Et nota etiam hic obiter, quod communionem, quae ex constitutione praefinita sunt fieri, potest Praelatus imperare: quae vero praefinita non sunt, probabile est non posse iubere, quia ad id, quod est supra reuocatum, non potest obligare. Haec omnia Sancius, vtr doctissimus & amicissimus, quae tamen ab aliquibus non admittuntur, & ideo an sint probabiliter dicta, alijs iudicandum relinquo, ego enim libenter adhaereo sententiae P. Salazar vbi supra, viri quidem doctissimi.

RESOL. XIV.

- An Confessarius possit imponere poenitentiam, ne quis tali die recipiat Eucharistiam, & si poenitens talem poenitentiam acceptauit, teneatur postea illam implere?
- Et an sumptio Eucharistiae possit imponi in poenitentia?
- Et an poenitens in vitroque casu teneatur talem poenitentiam acceptare?
- Et cursum docetur posse Confessarium commutare poenitentiam ab alio impositam, dummodo fiat in sacramentalem confessionem, & habeat aequalem potestatem. Ex par. 10. tr. 13. & Misc. 3. Resol. 47.

AD vtrumque Casum negatiue respondet Baucius in Miscellan. C. sum. Conscientia, Tom. 1. Opusc. 2. questione 228. Et ratio quoad pri-

mum est, quia cessatio ab actu virtutis non potest esse obiectum poenitentiae; vt fufius disputat Sancius correctus in Selectis, dissertatione duodecima, sed non communicare est cessare ab actu virtutis, ergo. Quoad secundum vero sic asserit: Certum est non teneri acceptare eiusmodi poenitentiam, & teneri Confessarium aliam dare; sed si eam acceptauit, putans se teneri, dico, salvo meliori iudicio, cum non inuenerim apud Doctores, quod non tenetur adimplere poenitens hanc poenitentiam, nimirum cessare a Communionem. Et ratio Mihi est, quia non est actus virtutis, licet contineat in se actum obedientiae Confessario, cum sit impeditiuum maioris boni, nempe fructus ad augmentum gratiae, quod prouenit ex perceptione huius Sacramenti, necnon acquiritur robor ad resistendum tentationibus Diaboli, & ad sedandum fomitem, cum sit hoc Sacramentum vinum germinans Virgines Zach. 9. Probatur praeterea, si Confessarius ex malitia, vel ignorantia imponeret poenitenti onus satisfaciendi poenitentiae, quae est in se mala, saltem venialiter; vel poneret illum in occasione proxima peccati mortalis, vtique poenitens si ex ignorantia acceptauit hanc poenitentiam, non teneretur adimplere: ergo idem dicendum est, quando poenitentia imposita a Confessario, est impeditiua maioris boni, non tenetur poenitens eam adimplere: Puta quando poenitens sine conscientia peccati mortalis, & deuotus accedit ad Communionem Sacramentalem. Arbitror vero ad hoc vt Sacramentum fiat integrum, in alia Confessione non iterata Confessione, sed intra Sacramentum, ac nouam Confessionem debere poenitentem petere commutationem talis poenitentiae; vt docui in Praxi Confessionum 2. edit. fol. 133. vbi dixi cum Doctoribus a me citatis, posse ex iusta causa commutari poenitentiam ab alio Confessore impositam, dummodo fiat intra sacramentalem confessionem, & habeat aequalem potestatem, sicut habuit prior confessarius, qui primam poenitentiam imposuit. Huc vsque Baucius.

2. Sed ego * alibi contra Baucium in vitroque casu, opinionem affirmatiuam tenui, & me citato tenet nouissime Marcus Serius tom. 1. de Officio Parochi disputat. 4. difficult. vnica quest. 22. num. 3. & me etiam citato. Leandrus de Sacrament. tom. 1. tract. 5. disp. 9. quest. 38. vbi quaerit an etiam imponi possit sub poenitentia, quod Sacra Eucharistia non recipiatur? Et respondet posse; quia praecceptum latum de non recipienda Eucharistia, est punitiuum, & poenale; & iustum si detur cum hac intentione, sub poenitentia: Ergo bene potest a Confessario poenitentia iniungi; & consequenter tenetur poenitens illi parere. Haec etiam est praxis Fidelium, qui omnes vnanimiter hanc praecceptum, sententiam sequuntur, & ingenue amplectuntur.

3. Vnde hic non deseram etiam apponere verba Eminentissimi Domini mei Cardinalis de Lugo, qui, de Sacram. Poenit. disp. 25. sect. 5. n. 65. sic ait: Dubitari potest, an possit Confessarius imponere in poenitentiam, quod absteineat poenitens a Communionem aliquot diebus? de quo controuersia fuit annis praeteritis, quibusdam id negantibus, quod late defendit Ioan. Sancius in select. disp. 3. per totam, vbi multa congerit; quibusdam vero affirmantibus, quos defendit Pater Ferdinandus de Salazar, tract. de frequent. Communioni, cap. 14. §. 2. Ex iis autem, quae diximus, disp. 17. de Eucharist. facile respondere possumus, ostendimus enim, frequentem vsu Communionis non esse rem ita determinate bonam, vt non possit aliquando, & in aliquibus circumstantiis melius esse abstinere, quam accedere, etiam si non sit conscientia peccati mortalis: Quod auctoritate, ratione,

Sup. hoc infra in Ref. 25. §. 2. post mediu, & si grauer a vers. His tamen, & in alijs eius annor. Sup. casibus seqq. in hoc §. late infra in Ref. 25. §. Sed graue & §. Sed pro. & in alijs Ref. & §. corum not. * Alibi in Ref. praeterita.

